

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRTHIVATALOS KÖZLÖNYE.

II. Évfolyam.

Ujvidék, 1911. november 5. vasárnap

82. szám.

Ujvidék egészségügye.

A hétfői közgyűlésen előterjesztett polgármesteri jelentésnek a kolera elleni óvintézkedésre vonatkozó része alkalmas adott dr. Szvinyárev Miladinnak, a törvényhatósági bizottság ezen agilis tagjának, hogy városunk egészségügyére és ezzel kapcsolatos szociális kérdésekre is felhívja a közgyűlés figyelmét.

Nem mondunk vele, sajnos, ujat, amidőn azt állítjuk, hogy ezzel a szerfelett fontos kérdéssel nem sokan foglalkoznak. Elhangzott a polgármesteri jelentésben, hogy milyen óvintézkedések tettek a kolera ellen, de arról mitsem szót a jelentés, hogy a legpusztítóbb betegség: a tüdőgümőkör elleni védekezés érdekében történt-e valami, holott, miként az köztudomású dolog, a kolera még járványszerű pusztítása sem jelent akkora veszedelemet, mint a tuberkolózis minden járványjelleg nélküli rombolása.

A mikor ugyanis a kolera járványszerűleg lép fel, akkor is az egész országban néhány 100, legfeljebb 1 vagy 2 ezer áldozatának a száma, míg a tüdőgümőkör rendszeren évenként 200000 emberéletet követel. Ennek a logikai folyománya az volna, hogy a tuberkolózis ellen még erősebben kellene védekeznünk, mint a kolera ellen.

A tüdővész elleni hathatós védekezés egyuttal néhány égető szociális kérdés megoldására is vezetne, mert ezzel a védekezéssel karöltve jár a túlszűfolt lakásokból a lakók kitelepítése, a piszkos és egészségre ártalmas lakások beszüntetése és mindezek betetőzéséül egészséges és olcsó munkásházák és lakások építése.

Ez volna közegészségügyi szempontból a helyes várospolitika, melyet ma már nemcsak a főváros, hanem a nagyobb ipari városok is követnek. Elégséges lesz talán a sok közül Temesvár példájára utalnunk, a mely szociális város politikai tekintetben még talán a fővárosnak is például szolgálhat.

Ha tehát városunk egészségügyén javítani akarunk, akkor nem szabad megelégednünk a kolera elleni, már-már sablonos intézkedéssel, hanem erélyesen hozzá kell látnunk ahhoz is, hogy csakugyan elő ne fordulhassanak a dr. Szvinyárev által példaként felhozott Cseneji utcai esetek, mert az ilyen esetek egy modern városban ma már igazán nem tűrhetők.

Ennek a kérdésnek fontossága és szociális hordereje sokkal jelentősebb, semmint afelett egyszerűen napi rendre térni lehetne, miért is a közügynek vélünk szolgálatot tenni, ha ezt a kérdést ismétlenül felszinen tartjuk és továbbra is éber figyelemmel fogjuk kísélni, hogy az egészségügy érdekében a kolera elleni óvintézkedésen kívül is történik-e valami.

A kolera elleni óvintézkedés jelentőségét nem becsüljük le, mert városunk ezt a veszedelemet ép ezen intézkedések folytán el is kerülte, de hangsúlyozzuk, hogy ezzel a közegészségügyi teendők koránt sincsenek kimerítve.

A jövő év virilistái.

Az igazoló választmány ülése.

(Saját tudósítónktól).

Ujvidék városának törvényhatósági bizottsága jövőre bizonyos részben más

képet nyer. A legközelebb megejtendő választások bizonyára eszközölnék változásokat a képviselőtestületben, de a legtöbb adót fizető polgárok közül kikerült virilisták névsora is a jövő évben az ideitől különböző lesz. Ezt a névsort egyébként kedden állította össze az igazoló választmány. Ez intézte el a felszólalásokat is, a melyek a virilista névsor tárgyában elég nagy számban adtak be.

Az igazoló választmány által összeállított névsor szerint a jelen év virilistái közül nem lesznek benn a törvényhatósági bizottságban Radovánovics György és Wurst Lajos, a kik elhaltak; kimarad továbbá Altvirth József, Georgievics János, Jerkovic János Menrath József, Nikolics Miklós és Sevic Mitrofan. A szerb püspök azért esik ki, mert az adójának egy része most a görög keleti szerb egyházközséget terheli. A többieknek az adója pedig immár nem éri el a megkívánt magasságot.

Uj virilisták lettek, a kik eddig nem voltak tagjai a törvényhatósági bizottságnak, vagy a kik nem mint virilisták szerepeltek a törvényhatósági bizottság névjegyzékében: dr. Kondorossy Demeter, dr. Kubinyi Károly, Krón Richárd, dr. Ofner Mór, Faith Ferencz, dr. Szlezák Lajos, Winkle István és Moga Tósa. Az új virilisták közül Winkle István, dr. Szlezák Lajos és dr. Kubinyi Károly eddig mint választott képviselők, dr. Ofner Mór pedig, mint főorvos hivatalból voltak tagjai a törvényhatósági bizottságnak.

A legtöbb adót fizeti a virilisták közül Dungserszky Lázár: 23.500 K-t. Legkevesebbet Diétzen Imre: 1611 K-t.

A hétről.

*
Panaszkodik egy nagysága:
Jaj!
Szerkesztő úr, szörnyű nagy a Baj.
Tűrhetetlen helyzetünk ma
Már,
Nincsen cseléd, a ki helybe
Áll.
Czupringerhez hiába is
Mék,
Nem hallgat rám se ő, se az
Ég.
Segítséget Öntől kérek
Hát,
Őn biztosan jó tanácsot
Ád.
'sz lapjában oly okosakat
Ir,
Segíteni tán rajtam is
Bir.
Hallgassa meg panaszimat,
Im,

Mennyi bú szakad rám s mennyi
Kin.
Tegnap állt be szakácsném, az
Uj,
S délutánra már felmondott,
Juj!
Lihazsirrral főzetek és
Ó,
Ez bakája gyomrának nem
Jó.
Szobalányom az is elmegy,
Mert
A házamhoz nem tartozik
Kert,
S így kertemben nincs is persze
Pad.
Babájának csókot hát min
Ad?
Hétről-hétre. így megy persze
Ez,
Isten tudja, a vége mi
Lesz.
A cselédem egyre-másra
Megy,
Hol mindkettő, hol pedig csak

Egy.
Multkor elment szobalányom
Hej,
Mert a cselédszobában nincs
Hely.
Csak két szekrényt talált benne
És
Ruhájának két szekrény ke-
Vés.
No meg benne zongora sem
All.
Pedig neki a zongora
Jár.
Égyszer elment szakácsném is,
Mert,
Lányom a konyhába nyitni
Mert,
S az ajtót nem kopogtatta
Meg.
Azt mondta, hogy ez már mégse
Megy.
Julcsa elment, mutatván, hogy:
Ni!
Az úr cipőm nem puczolta
Ki.

Végül megemlítjük, hogy a negyvenkét virilista közül 17 szerb.

Az igazoló választmány üléséről egyébként a következőkben számol be tudósítónk: Kedden délelőtt 11 órakor nyitotta meg az ülést Molnár Hugó elnök.

Előadó volt dr. Marczekovich Imre főjegyző.

A jegyzőkönyvet Lákics Janos városi aljegyző vezette.

Jelen voltak: dr. Kemény Soma, Dietzgen Gábor, Königstättler Ottó, Brunner Ede, Grossinger János.

Marczekovich főjegyző előadja, hogy dr. Géza Imre ügyvéd felszólalt Rainer Simonnak a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe való felvétele ellen, mert nem Rainer Simon fizeti az alapul felvett adót, hanem a Rainer Simon cég, a melynek az ujvidéki törvényszéknél megtekintett cégjegyzéke szerint három beltagja van és így Rainer Simon nem sorozható a legtöbb adót fizetők közé.

A bizottság a dr. Géza Imre által kifejtett álláspont helyességét elismerte és Rainer Simon nem vette fel a virilisták névjegyzékébe.

Dr. Lóránd Samu szintén felszólalt azon a címen, hogy ő dr. Keménytől megvette ennek a házát s így most a virilistaság őt illeti. Dr. Kemény az ellenkezőt vitatta, hogy tudniillik ez évben a ház után ő fizetett adót, s így neki van jussa ahhoz, hogy virilis jogon a törvényhatósági bizottság tagja legyen. Az igazoló választmány dr. Keményt vette fel a virilisták névjegyzékébe.

Georgievics Jánost szintén nem vették fel a virilisták közé, mert az adófizetők között „Georgievics János és társai” együttes adója éri csak el a szükséges mértéket.

A virilisták jövő évre szóló névjegyzékébe tehát, az oklevéllel bíróknak adója kétszeresen számíttatván, az igazoló választmány által a következők vétettek fel:

Dungyerszky Lázár földbirtokos, dr. Kondorossy Demeter ügyvéd, Adamovics István ügyvéd, Adamovics Sándor borkereskedő, dr. Csirics A. Milán ügyvéd, dr. Dungyerszky Gedeon földbirtokos, Nikolics István földbirtokos, Dietzgen Gábor kereskedő, Guttmann Alfréd vállalkozó, Frank Lipót vállalkozó, Bauer Gyula sörkereskedő, dr. Gavanszki Tivadar ügyvéd, dr. Kassowitz Ármán orvos, Peics Péter földbirtokos, Macsvanszki Pál nyugalmazott törvényszéki elnök, Krón Károly

bankigazgató, Ernszt József kereskedő, dr. Leitner Benő, orvos, dr. Kleiszner Gusztáv ügyvéd, Máyer Imre háztulajdonos, Jéffits Döme földbirtokos, Róth Vilmos fakereskedő, dr. Ámon Pál plébános, Fischer Sándor kereskedő, Szlávi János közjegyző, Plavics Gábor gyógyszerész, Miroszavlyevics Koszta kereskedő, Fürst J. János bankigazgató, dr. Kubinyi Károly ügyvéd, Krón Richárd kereskedő, Brunner Ede közmalomtulajdonos, dr. Polith Mihály ügyvéd, dr. Kemény Soma orvos, Schubert Rezső kereskedő, dr. Ofner Mór orvos, Faith Ferenc közmalomtulajdonos, Miatovits Milos földbirtokos, dr. Szlezák Lajos ügyvéd, Jankovics Dusan háztulajdonos, Winkle István sörgyáros, Moga Tósa földbirtokos, Dietzgen Imre kereskedő.

Uj városi szabályrendeletek.

A keddi közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Szomorú ürességtől tátongott kedden délután a közgyűlési terem. Valóban megdöbbentő az a közöny, a melylyel a bizottsági tagok nagy része a közügyek iránt viselkedik. Minek vállalnak akkor mandátumot? Mit kapkodnak úgy a törvényhatósági bizottsági tagság után a választások idején? Csak nem az önérdék, a hiúság mozgatja őket? Az ilyen gyanúsítás ellen bizonyára tiltakoznának. És mégis, mikor ki kellene mutatni, hogy a város ügyeivel törődnek, akkor távollétükkel tüntetnek és minden észrevétel, hozzászólás nélkül engednek jogerőre emelkedni szabályrendeleteket, javaslatokat, a melyek pedig a város egész jövő fejlődésének alapjául fognak szolgálni.

Csak a tanács helyes belátásának köszönhető, hogy olyan fontos kérdésekben, mint a városrendezési terv és építési szabályrendelet, nem hoztak határozatot. Mert a tanács is restelle volna, hogy 5, azaz öt bizottsági tag jelenlétében történjék döntés és a város jövője felett. Bizony, mindössze öten voltak jelen a városatyák közül, mikor a főispán az ülést megnyitotta, úgy, hogy dr. Szlezák kénytelen volt indítványozni az imént említett nagyfotosszerű javaslatnak a napirendről való levételét.

Az akkor két taggal képviselt „ellenzék” vérszemet kapva, az összes javaslatokat le akarta vettetni a napirendről, időközben azon-

ban több városatyá is ellátogatván a közgyűlésre, az ellenzék indítványának semmi célja nem volt.

Tehetetlen bosszúságukban obstruálni akartak és a javaslatokat, szabályrendeleteket felolvastatták. A felolvasásokat azonban ők maguk untak meg legelőbb és simán ment keresztül minden tanácsi javaslat.

A kórházi szabályrendelet módosítása tárgyában előterjesztett tanácsi javaslatnál magas színvonalu vitát provokált dr. Szvinyarev Miladin, egyike azon városatyáknak, a kik a legbehatóbban foglalkoznak a város ügyeivel és legjobban ismerik is azokat. Mikor szólasra emelkedett, mindenki kíváncsian várta, vajjon magyarul vagy szerbül fog-e beszélni, mert szerb bizottsági tag egyetlen-egy sem volt jelen. És Szvinyarev magyarul beszélt, mert, ugymond, meg akarja magát a közgyűléssel értetni. Meglehetősen élesen támadta a kórházat és az idevonatkozólag hozott közgyűlési határozatot megfélembzte.

A gyűlés lefolyásáról egyébként a következő tudósításunk számol be részletesen:

Elnökölt: Matkovics Béla főispán,

Jelen voltak a tanács tagjai közül: Dr. Demetrovics Vladimir, Profuma Béla, dr. Marczekovich Imre, dr. Tapavicza György, dr. Szabó Lajos, Orbán Ignac, Forster Géza dr. Jahn Róbert, Profuma Róbert, dr. Wiesinger Jenő, dr. Ofner Mór, Lákics János, Paitz József.

A törvényhatósági bizottság tagjai közül: Dr. Ámon Pál, Bauer Gyula, Ernszt József, Gály József, Grossinger János, dr. Kassowitz Ármán, dr. Kemény Soma, dr. Königstättler Ottó, Krón Károly, dr. Kubinyi Károly, Ludwig József, Mayer József, Paul Keresztély, Pekló Béla, Róth Vilmos, dr. Szlezák Lajos, dr. Szvinyarev Miladin, Winkle István. A kórházi szabályrendeletnél szükséges felvilágosítások adása céljából jelen volt továbbá dr. Schössberger Sándor kórházi igazgató főorvos.

A városrendezés.

Orbán Ignác műszaki tanácsos előterjeszté a Palóczy Antal és Szeszlay László megbízott szakértők által kidolgozott városrendezési terv és az építési szabályrendelet tárgyában előterjesztett tanácsi javaslatot, Kéri annak elfogadását.

Dr. Szlezák Lajos tekintettel a tárgy nagy fontosságára, indítványozza annak a napirendről való levételét és esetleg rendkívüli közgyűlésre való kitűzését, mert nem tartja helyesnek, hogy olyan közgyűlésen, a melyen a városi képviselők olyan gyér számban jelennek meg, döntések el e nagy horderejű javaslatok sorsa.

Dr. Demetrovics polgármester dr. Szlezák indítványához hozzájárulván, a közgyűlés e tanácsi javaslatokat leveszi a napirendről.

S mert vacsora vala máma Rizs,
Persze rögtön itt hagyott Ma-Ris.

Szerkesztő úr, ha szive nem Kő,
Írja ki, hogy nekem cseléd Kő.
Engedelmes asszony vagyok Én,
Az uram is csinos és nem Vén.
Gyerekekkel törődni nem Kell.
(Hogy kilenc van, azt hallgassa El.)

Cseléd úgy él nálam, mint a Pinty,
Ily jó hely a világon több Nincs.

Avagy nem a legjobb volna Rám,
Ha cselédnek én állnék be Tán? . . .

(p. gy.)

A tréfa a babonában.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti tarcúja.)

Írta: Pflécz Mór.

Hát még az ilyen rémitő komoly dologban is rejlik tréfa, minő a babona, mely többet pusztított, több nyomort okozott, mint akár háború vagy pestis? Hát még ezt, az emberiség szellemét beborongó sötét ködkérget is áttörheti a kedély jótékony verőfénye? Miért ne, hisz nem minden jelensége a babonának pokoli, nem mindegyik tüneténe iszonytkeltő.

Sok, igen sok apró babonában, mely apáról-fiúra származott át, egy-egy mákszemnyi erkölcsi szikrára könnyen reá akad az ember, vagy ha nem is, akkor bizonyítványt valamely fraus-piából vette eredetét a babona, mely által fel- vagy kitalálójá holmi erkölcsös nemes célt szándékol.

Sok efféle babonás monda vagy csodagyógyszer, mely századokat élt már és szent ereklyeként őrzik meg mai napság is az együgyű nép szívében, úgy az Alpesek hótakart felhőt hasító tetőin, mint lent a szénégető szurtos odújában, vagy a tiszaparti halászlégyény kunyhójában — sok efféle monda, mese s babonával, annak szerzője tán nem is szándékolta se jót, se rosszat, hanem egyszerűen meg akarta tréfálni a hiszékeny népet, ártatlan

módon rászédni azokat, kik tőle valami istenszudáját óhajtottak látni vagy nyerni.

Magam is emlékszem még gyermekkoromból — régen volt már nagyon — nem egy ilyen esetre.

Igy szülővárosom őszhajú, de örökifjú lelkipásztorra számtalanszor volt kénytelen a babona hókusz-pókuszához nyulni, hogy nemes lelkipásztori célját elérje.

Nagyon veszélyes vendég érkezett volt a faluba. Be se kopogtatva, tűzhelyről tűzhelyre járt láttatlanul, de nem nyomtalanul; betegség s halál jelzék vezetés lépteit. Minden házban, hová a vendég átkos öldöklő lehelt elhatott, vagy kiterített szemfödére, vagy iszonyú kínokban jajgató beteg sápadt arcára esett az ablakokon átsűrődő napsugár.

A babonás falusi nép felé se járt az orvosnak, ki még itt-ott segíthetett volna.

Ki-kijá tak a „cigány-sorra” a falu végén, hol a „Selypes Panna”, a vén boszorkány rongyos kötényében magával hordozta kiapadhatatlan patikáját. Mikor aztán se „nénim asszony” szalonában sült vörös hagymája, sem a cigányasszony ördög tudja miből sürt-kevert csudaszere nem használt a betegnek, akkor a „tiszteltes” nyakára jártak, hogy imaszóval, vagy szent képpel gyógyítsa a már-már haladókló beteget.

Ha ilyenkor azt találta volna mondani a

Csatornázás, árvédelem.

Orbán Ignác előadja a csatornázási szabályrendeletre vonatkozó tanácsi javaslatot, a melyet lapunk olvasói az Ujvidéki Hirlap közleményeiből részletesen ismernek.

Ludwig József kéri a javaslatnak a napirendről való levételét.

Paul Keresztély és Pekló Béla ezt az indítványt pártolják.

Dr. Königstättler Ottó a javaslat letárgyalását kívánja. Pártolja a tanács javaslatát.

A többség elfogadta a tanács javaslatát a csatornázásra vonatkozólag, ugyszintén az árvédelmi szabályrendelet tárgyában előterjesztett is.

Gyalogjárók.

Orbán tanácsos bemutatja a gyalogjárók építése és fenntartása tárgyában készült szabályrendelet-tervezetet. E szerint a kocsi utburkolat egy harmad szélességének megfelelő járda építendő a házak mentén.

Ludwig József kéri a szabályrendeletnek egész terjedelmében való felolvasását.

A javaslat felolvasása után:

Galy bizottsági tag indítványozza, hogy a szabályrendeletre vonatkozó javaslatok kinyomattassanak, mert máskülönb a bizottsági tagok nem ismerekedhetnek meg velők. Kéri a szóbanforgó javaslatnak a napirendről való levételét.

Pekló Béla, Paul Keresztély, Ludwig József a javaslat ellen szólnak fel.

Dr. Szlezák a tanácsi előterjesztést pártolja, mert az új szabályrendelet a réginek módosítása, javítása és a réginek terheivel szemben a közönség javára szolgáló enyhítések vannak benne.

Demetrovics polgármester és Orbán tanácsos felvilágosításai után a közgyűlés a tanácsnak a gyalogjárók építése és fenntartására vonatkozó szabályrendelet tárgyában előterjesztett javaslatát elfogadta.

A kórházi szabályrendelet.

Forster Géza tanácsnok ismerteti a kórházi szabályrendelet módosítása tárgyában készített javaslatot. A tanács nevében kéri annak elfogadását.

Dr. Szvinyarev Miladin: Szerb véreim nincsenek jelen, magyarul szölok tehát, mert szeretném, ha a tisztelt Urak megértenének. — Mikor Manojlovics Lázár még szabadon járt-kelt, lépten-nyomon suttogás támadt a nyomában: honnét veszi azt a tömöntelen pénzt, hiszen csak ezer forint a fizetése és tízezreket költ? Aztán, hogy kiderült a titok és Manojlovicsot lecsukták, mindenki mondogatta: Lám, én tudtam! Lám, lám, én mindig mondtam!... Mindenki mondta, és senki sem mondott semmit. Akkor senki se mert szólni.

Ez az ese ismétlődik meg a városi kórház esetében is. Én „sine ira et studio” szölok e kérdéshez, ám nem hallgathatok el egyes dolgokat, mert a szenvedő emberiség érdeke

pap rimánkodó hiveinek, hogy ne zabáljanak zöld, éretlen gyümölcsöt, ne fálják a dinnyének még a héját is, ne egyenek döglött halat, már-már rothadozó avas szalonnát, vagy ha inti őket, hogy ne hagyják az éveken át nem tisztított, bűzölgő iszappal telt árkokban a kutya- és macska-dögöket, — mondom: ha illetékesen igyekszik vala a hivat a járvány főokairól felvilágosítani, a falu népe bizonyára boldognak mondja vala a jámbor papot, vagy plane lsten és Krisztustól megfedekezett pogány gyanánt ott helyben ledorongolja.

E tekintetben nagyon is jól ismervén a nép indulatát, esze járását, egész másként látott papunk a gyógyításhoz, t. i. a babonás népen babonás formákkal törekedett segíteni.

Keneteljes szavak kíséretében osztogatta a csodatevő szentséges gyógyszereket. Az egyiknek szűz Mária képével ellátott zacskót akasztott nyakába, ráparancsolván, hogy három „miatyánk” áhitatos elimádkozása mellett illesse azt a szoba gerendájára, vagy a gyermekek nyakába. A zacskót pedig tele rakta az áldott lelkű plébános uram különféle fertőtlenítő szerekkel. Egy másíknak „szent” füstölőt adott azzal az utasítással, hogy valamely szentnek illő fohással történendő megemléstése mellett, nyitott ajtó és ablakoknál égesse el a végre, hogy „a szent szagtló pusztuljon az ördög”.

(Folyt. köv.)

megkívánja, hogy azok itt köztudomásra jussanak. A kórházban olyan dolgok fordulnak elő, a milyeneknek előfordulniok nem volna szabad. Ez okozza azt, hogy lépten-nyomon ellenszenvvel találkozunk a kórházzal szemben, az emberek suttognak, kell tehát, hogy előbb-utóbb a nyilvánosság is foglalkozzék a kórház ügyével. Én mint betegsegélyző pénztári orvos, minduntalan hallom betegeim ajkáról, hogy irtóznak a kórházról.

Elmondja azután, hogy nagyon helytelen dolognak tartja, hogy az igazgató főorvos boncoló orvos, vezetője a bujakóros, az urológiai és a szülészeti osztályoknak. Semmelweis Ignác, a híres magyar, tudós, 1846-ban kimutatta, hogy a geny és piszok, a melyet a boncoló orvosok kezeikben magakkal hurcolnak, okozza a szülő nők gyermekágyi lázát és eredményezte azt, hogy a szülő nők ötven százaléka a szüésbe belepusztult. Semmelweis felfedezése óta a helyzet annyira javult, hogy ma már kétezer szülő nőre esik legrosszabb esetben egy haláleset. És az ujvidéki kórházban, most, ötven évvel Semmelweis után, a régi siralmas állapotok uralkodnak. A boncoló orvos, a ki a nemi betegeket is kezeli, áll a szülészeti osztály élén, a mi megengedhetetlen dolog. Forduljon a tanács Bársony és Tauffer tanárokhoz, a kik ha a mai állapot fenntartását helyesnek találják, ő a maga részéről megnyugszik. Ám ő ugy tudja, mert ugy tanulta, hogy ez lehetetlen állapot és legjobb lelkiismerete szerint követeli, hogy ez a helyzet szüntetessék meg.

Az urológiai osztály vezetését dr. Brezovszky Nándorra, a kórház kiváló sebész-főorvosára kell bízni.

Javasolja, hogy a kórház kötelékébe nem tartozó orvosok is járhassanak a betegek vagy hozzátartozók kívánságára a kórházba egyes betegekhez, a mint ez másutt is, kórházakban, szanatóriumokban szokásos. A betegnek nem mindenkihez van egyforma bizalma, régi, meghitt orvosában bízik meg leginkább. Ettől nem szabad a beteg erőszakkal elszakítani.

A mi a kórházi ápolást illeti, az sem megfelelő; apácák kellenének, ezek a legjobb ápolónők.

Végül nem tartja szükségesnek, hogy a főorvosok nyoeletől tizig legyenek kinn a kórházban. Elég egy óra. Ha szükséges, az orvos saját lelkiismerete sugallatát követve, minden szabályrendeleti parancs nélkül is, ott marad a kórházban, a meddíg dolgát el nem végezte.

Dr. Kassowitz, mint a törvényhatósági bizottságnak egyik orvos tagja, szintén szót kér e kérdésnél. A tanács javaslatát pártolja és tulzottnak tartja Szvinyarev dr. aggályait. Magánorvos is kezel gennyes sebeket és közvetlen utána megesik, hogy szülő nőhöz hívják. A mai állapot fenntartását pártolja, mert hiszen 50 szülés közül a kórházban egy sem végződött rosszul. Az orvosok időbeosztását illetőleg a mellett van, hogy délelőtt és délután egy-egy órát időzzenek a főorvosok a kórházban.

Dr. Szvinyarev: Való az, hogy a rendes szüléseknél nem fordult elő semmi baj. De itt nincs is szükség orvosi beavatkozásokra. Ámde, a hol műtő orvosi beavatkozásra volt szükség, az esetek mind a legszerencsétlenebbül végződtek. Erről a törvényhatóság esetleg bizottság kiküldetése utján is meggyőződést szerezhet. Fenntartja javaslatát.

Schossberger dr. felvilágosítása és dr. Kubinyi Károly nozászólása után a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

Szvinyarev dr. a határozatot megfelebbezte.

A gyűlés bezárása.

Javasolta végül a tanács, hogy egy negyedik kéményseprési kerület szerveztessék. Az idevonatkozó tanácsi előterjesztést Paul Keresztély és Profuma Béla felszólalása után elfogadta a közgyűlés. A határozatot Paul Keresztély megfelebbezte.

Ezután a főispán a közgyűlést bezárta, felkérve a jegyzőkönyvnek nov. 4-én délután 4 órakor történendő hitelesítésére dr. Kemény Somát, Krón Károlyt és Paul Keresztélyt.

Tanítók küldöttsége a főispánnál.

(Saját tudósítónktól.)

Kedden, október hó 31-én a helybeli tanítók mintegy harminc tagból álló küldöttsége, mint Ujvidék városa egész tanítóóságának képviselője dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő vezetésével mellett Matkovits Béla főispánnál tisztelgett, kérvén, hogy anyagi helyzetük javítása tárgyában előterjesztett kérelmüket tekintettel a nagy drágaság folytán előállott rendkívüli szükségleteikre, támogassa.

A küldöttség szónoka dr. Szlezák Lajos, országgyűlési képviselő meggyőző és lelkes beszédben esettelte a tanítótestület kérelmének jogosságát és méltanyosságát; Matkovits Béla főispán pedig készséggel mutatkozott hajlandónak arra, hogy a tanítóóság kívánalmainak szószólója és támogatója leend.

Dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő a következő beszédet intézte Matkovits Béla főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur!

A kiket itt magad előtt látsz, az ujvidéki tanítói testület összességét képezik, ama testületet, amely az állami feladatoknak egyik legnehezebb és legfontosabb részét: a nép nevelését vallja kötelességének.

Régen elismert és követett kormányzati elv, hogy a közhivatalnok csak akkor teljesítheti teljes odaadással feladatát, ha részére az állásához mért gondtalan ellátás biztosítva van. Az a közhivatalnok, a ki saját hibáján kívül is, anyagi gondokkal kénytelen küzdeni, nem viheti bele munkájába egész lelkét, már pedig a fél lelekkel teljesített kötelesség a fél siker, vagy a teljes sikertelenség veszélyét hordja magában.

Az állam fokozatosan gondoskodik a maga alkalmazottjainak a változati viszonyoknak megfelelő jobb ellátásáról és megélhetéséről, sőt amint tudni méltóztatol, a törvényhatósági tisztviselőök állami segélyezése is fokozatosan halad előre és a midőn minden társadalmi és gazdasági osztály sikerrel iparkodik a maga anyagi helyzetén javítani, ugyszólván a tanítói testület az egyedüli, a mely a szinte napról-napra emelkedő drágasággal és nehezebb megélhetési viszonyokkal szemben segélytelenül és tehetetlenül nézett eddig a jövendőkre elé.

Bizonyára nem szerénytelenség, ha végre e testület is megmozdul és jogos igényeivel bekopogtat azok aajtán. kik sorsáról gondoskodni hivatva és kötelezve vannak.

Azért, mint Ujvidék városának országgyűlési képviselője nemcsak kötelességtudásból, de az úgy iránti szeretettel fogadtam a tanítótestület megbízását, hogy őket te hozzád vezessem és előtted szószólója legyek ama kérelmüknek, hogy döntő szavaddal siess segítségükre ama törekvésükben, hogy e város törvényhatósági bizottsága mielőbb határozzon jogos és méltányos mozgalmunk tárgyában, a mely a tanítói fizetések megfelelő emelését célozza.

A mily erős a meggyőződés és kérelem jogossága iránt, ép oly erős a hitem és bizalmam, hogy a te jóakaratu támogatásoddal az ujvidéki tanítótestület e mozgalma mielőbb sikerre fog vezetni.

A legnagyobb szeretettel ajánlom e kiválóan fontos ügyet pártfogó jóindulatodba.

Az éljenzéssel fogadott beszédre a főispán következőleg válaszolt:

Nagyságos Képviselő Ur!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mai megjelenésük tényéből és a képviselő úr Onagysága hozzám intézett szavaiból jól esik tapasztalnom, hogy bizalommal vannak hozzám. És ezt helyesen teszik. Mert ismervén magamat, tudom, hogy nálam mindenki, egyesek és testületek egyaránt, nyitott ajtót találnak, valahányszor igazságos és méltányos ügygel járulnak elem. De azt is tudom, hogy ily ügyek sikereért — hacsak hatalmi körömbé esnek — tőlem telhetően mindent megteszek.

Wagner Testvérek 5-ös számú
pörkölt kávéja a legfinomabb.

Ismérem a tanítóság nehéz és fontos hivatását. Ismerem továbbá azt az aggasztóan nehéz terhet, melyet az általános drágaság közepette mindenkire, de talán leginkább a tanítóság vállaira rak az élet. Végre és főleg azt is főtudom, hogy ez a derék testület, az Önöké, a kikkre egy egész ország jövő fejlődésének alapkövezési munkája van bízva, ezt az életbe vágóan fontos missziót igazi sikerrel csak akkor töltheti be, ha a megélhetés nehéz gondjaitól — amennyire csak lehetséges — felszabadítjuk, hogy így bénítatlan kedvvel, kedélylyel és mindig friss lélekkel léphessen arra a katedrara, a honnan ezren várják szellemi táplálékukat.

És, amikor kijelentem, hogy mind ezt tudom és átérzem, — talán felesleges a bevezető szavaim után megismételnem, hogy ügyüket magává teszem, azt behatóan megfontolom és — noha az elhatározás más forum kezében van — a magam részéről is mindent elkövetek, hogy reményeik teljesedhessenek.

Megnyugtatók végett még csak annyit jelentek ki, hogy már első lépésükénél nagyon hőleszen választották meg szószólójukat, Önagsága, a képviselő ur személyében. Mert — ismerve Önagsága agilitását és ambícióját minden igaz, jó ügy felkarolásában — az ő kezében is jó kezébe tették le kívánságaikat. És ezt a körülményt magában is már fél sikernek tekintés.

A Maticza közgyűlése.

A sikkasztás tárgyalása.

(Saját tudósítónktól.)

Szerdán, november hó 1-én, tartotta a Maticza ezidei rendes évi közgyűlését, amelyet eddig még sohasem tapasztalt érdeklődés kísért, mert a közgyűlésen tárgyalatott a már országos hírhedségre szert tett Manojlovits-féle négyszázezer koronás sikkasztás és ugyanott történt határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság anyagi felelősségéről, nem kevésbé fontos tárgya volt a közgyűlésnek a tisztikar leköszönése és az új tisztikar megválasztása, amelynél kiemelendők tartjuk, hogy a régi elnökség még csak nem is jelöltetett.

Előzmények.

Már a közgyűlés előtt való napon feltűnő volt az a sok idegen, aki a városba érkezett. A szállodák zsúfolásig tölve voltak a „Maticza“ környék-, sőt messze vidékbeli idereseglett tagjaival, az utcán mint valami nagy esemény előestéjén csoportokba verődve vitakoztak a tagok és szemellátható volt az a rendkívüli érdeklődés, amely a Maticza szerdai közgyűlése iránt mutatkozott. Az idegenek között feltűnő sok papot lehetett látni, de eljöttek az összes vidéki vezető emberek is, így többek között dr. Kraszojevits György, a szerb radikális párt vezére, dr. Miladinovits Zsarkó, dr. Lalosevits János, dr. Manojlovits János stb. A tagok pártállásuk szerint csoportosulva már kedden este előértekezet tartottak, ahol a közgyűlésen követendő eljárásuk tekintetében állapodtak meg, hogy minden párt kellőleg felkészülve vonulhasson fel a közgyűlésre.

Szerdán már a reggeli órákban nagy volt az élénkség. A kávéházak asztalait a vidékiek egészen okkupálták, közöttük élénk eszmecsere indult meg és a hangulat rendkívül izgatottnak mutatkozott.

A közgyűlés lefolyása.

A közgyűlés iránti rendkívüli érdeklődésnek legnagyobb bizonyítéka az,

hogy azon rendszerint még a legfontosabb eseményeknél is legfeljebb 80—100 tag szokott résztvenni, míg a szerdai közgyűlésen a résztvevők száma 564 volt, ezenfelül a „Grand Hotel“ vígadójának tágas karzata is zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel.

A közgyűlési teremben a tagok pártállásuk szerint csoportosultak, külön helyezkedtek el a liberálisok, külön az ifju-radikálisok és ismét külön az óradikálisok. A színpadon elhelyezett emelvényen foglalt helyet a tisztikar, az elnöktől jobbra külön e célra fenntartott helyen ült Matkovits Béla főispán, mint a magyar kir. kormány képviselője, míg a városi hatóságot dr. Demetrovics Vladimir polgármester képviselte, aki az elnöktől balra foglalt helyet.

A közgyűlés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Megbízó levelek igazolása.

Már 9 óra is rég elmúlt, amidőn a zsúfolásig megtelt nagy teremben Hadzsits Antal udvari tanácsos, elnök megnyitotta az ülést és mindenkéltől a megjelent tagok igazolására bizottság kiküldetését kérte. A bizottság tagjai lettek dr. Szinyarev Miladin, dr. Lalosevics János és dr. Miladinovits Zsarkó. A bizottság félrevonult, hogy megbízásának eleget tegyen.

Mintegy félórai munka után tértek vissza, avval a jelentéssel, hogy a közgyűlésen összesen 564 igazolt tag jelent meg.

Az elnök megnyitója.

Elnök ezek után megállapítván, hogy a tagok határozatképes számban jelentek meg, üdvözlő elsősorban Matkovits Béla főispánt, mint a kormány képviselőjét, továbbá dr. Demetrovics Vladimirt, aki a városi hatóság megbízásából jelent meg. Mindkét képviselő nevének említésével lelkes éjien nyilvánítás hangzott el. Erre elnök kéri a megjelenteket, hogy tekintettel a szőnyegen levő igen fontos tárgyakra, higgadtan, komolyan és minden személyeskedéstől tartózkodva vegyenek részt a vitában. Ezen kijelentes élénk tetszésnyilvánítással találkozott.

A sikkasztás.

Először is dr. Csirics A. Milán kér szót és előterjeszti az igazgató-választmányának már lapunk hasábjain is ismertett jelentését a Maticat ért sikkasztásról. Indítványozza az igazgató-választmány többsége nevében, hogy a közgyűlés minden tagja legyen felelős a kárért és köteleztesse a megtérítésre. Ezek után dr. Davidovics Milán abbéli nézetének ad kifejezést, hogy az igazgatóság kezeskedjék az okozott kárért. Ezzel szemben dr. Radics Dusan a következő indítványt terjeszti elő: A közgyűlés jelenleg a jelentés részletes és érdemleges tárgyalásához nem fog, azt az új igazgató-választmányra bizza, a mely meg fogja tenni a szükséges lépéseket a kárnak teljes pontosággal való megállapíthatása céljából és egy újabbban összehívandó rendkívüli közgyűlés elé fog javaslattal lépni. A felelősség azokat éri, akik a sikkasztás idején az igazgató-választmány tagjai voltak.

Hosszabb vita után dr. Radics Dusan javaslata fogadtatott el. Nem fogadta el a közgyűlés az igazgató-választmány által megállapított költségvetést sem, hanem az új igazgató-választmányt tette köteletségévé, hogy javaslattal álljon elő a részletes vizsgálat befejezése után.

Körülbelül 1 óraker az elnök az ülés folytatását délután 3 órára tűzte ki.

A délutáni ülés.

Három óraker az elnök újból megnyitja az ülést és napirendre tűzi ki az elnöki széknek választás utján leendő betöltését. Jaksits Milutin dr. Dungserszky Gedeon országgyűlési képviselőnek megválasztását ajánlja, amihez az összes pártok hozzájárulnak. Dr. Gavrilá Emil köteletségének tartja, hogy Hadzsits Antalnak a Maticza érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenységéért köszönetét fejezze ki, amire Hadzsits kijelenti, hogy továbbra is a Maticzát fogja támogatni. Dr. Szinyarev javaslataira azután határozatba megy, hogy Dungserszky elnökért küldöttség megy, hogy őt a közgyűlési terembe hívja.

Az alelnöki állás betöltésénél dr. Petrovits Milán ajánlja dr. Boksán Milos ügyvéd megválasztását, míg dr. Miladinovits Zsarkó javaslatba hozza dr. Markovits Lázár orvost. Az elnök elrendeli a titkos szavazást, amire dr. Markovits Lázár a jelbőségől visszalép, aminek folytán dr. Boksán Milost egyhangulag megválasztott alelnöknek je énti ki.

Közben megjelent az új elnök, dr. Dungserszky Gedeon, akit nagy lelkesedéssel fogadtak. Ugy ő, mint dr. Boksán Milos hosszabb beszédben ígéri, hogy a Maticza érdekében legjobb tehetségükkel fognak mindenkor dolgozni.

Az igazgató-választmányba választottak Ujvidékről: dr. Radics Dusan, Mijatovits Milos, dr. Markovits Lázár, Bajavits Zsivok, Dungserszky Jakab, Vukovits Arkadia, Stratimirovits Vladimir, Popadits Péter, Tyoszsits Gy. Milán, Molyacz György, Militis Tivadar, dr. Trifkovits György, Milovanovits Szvetozar, Stojkovits Száva, Dobanovicski István és Szlepesevits Zsarkó. A vidékről: dr. Petrovits János, Dr. Novák Szvetisláv, Petrovits Miklós, dr. Manojlovits János, dr. Lalosevits János és Vujsits János.

Hosszabb vitát produkált a tisztviselőik választása, amelynek folyamán az óradikálisok nagy része a Miletits-nóta hangjai mellett kivonult. Beadott 220 szavazat. Főtítkárr lett dr. Osztoits Tihamér 218, másodtitkárr dr. Prodanovits Miklós 212, pénztáros Stakits Dusan 214, főkönyvelő Silitis György 215, másodkönyvelő Tyoszsits Sándor 215, könyv- és levéltáros Szergjanov Vojin 214 és ügyész dr. Malosevits István 216 szavazattal.

Az ülés bezárása.

Erre felvétellett 251 új tag, kiosztattak az ösztöndíjak, amelynek végeztével 10 tag választott a jegyzőkönyv hitelesítésére. Este 9 óraker elnök azután bezárta az ülést.

Tőzsde Ujvidéken.

A Lloyd ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Az ujvidéki Lloyd mult héten tartott választmányi ülése érdekes és a város fejlődésére nagy jelentőségű tervvel foglalkozott. Arról volt tudniillik szó, hogy Ujvidéken létesítendő árú-tőzsde tárgyában tegyen lépéseket a Lloyd, s ha tényleg sikerrel végződné a Lloydnak ez a törekvése, Ujvidék gazdasági élete mérföldes lépésekkel haladna előre. Az életrevaló eszmére, melyet Ernst József vetett fel, alkalomadtán még visszatérünk.

Foglalkozott továbbá a Lloyd az éjjeli telefonszolgálatnak az Ujvidéki Hírlapban megpendített eszméjével és azt sürgetni fogja.

Az ülés lefolyásáról különben a következőkben számol be tudósítónk:

Az „Ujvidéki Lloyd“ választmánya október 29-iken ülést tartott, amelyen Dietzgen Gábor elnök, majd később Königstädter Dusan alelnök elnökölték, Napirend előtt a választmány elhatározta, hogy Beöthy László kereskedelemügyi minisztert hivatalbalépése alkalmából sürgőnyileg üdvözli.

Egy vonatkozó átirat kapcsán foglalkozott az állandó tűzoltóság létesítésének kérdésével, majd sajnálattal vette tudomásul a kereskedelmi és iparkamara értesítését, hogy a miniszter a Lloydnak azon kérelmét, me y a telefondíjaradásnak az Ujvidék Zombor, Baja, Zenta, Obecse és Zimony közötti viszonylatban 1 koronára való leszállítására vonatkozott, tekintettel a forgalomnak várható nagyobbodására, ezidő szerint nem engedélyezheti. Elhatározta továbbá, hogy a helyi telefonszolgálatnak az éjjeli órákra való kiterjesztése érdekében illetékes helyre felterjesztést intéz.

Az ünnepnapokon való egyöntetű üzletzárás rendezése céljából a legközelebb szűkebb-körü bizottságot hív egybe, melynek javaslata kötelező hozzájárulás céljából az érdekeltek összesége elé fog terjesztetni. A titkárságot tett a Bácska számára Ujvidék székhelylyel kérelmezendő kereskedelmi és iparkamara érdekében szükséges adatok gyűjtése tárgyában eddig tett lépéseiről.

Végül *Ernst* József indítványára elhatározta a választmány, hogy egy Temesvár és Miskolc mintájára Ujvidéken létesítendő áru-tözsde intézményének ügyét tanulmány tárgyává teszi és oda fog törekedni, hogy Ujvidéken mielőbb létesíttessék ilyen tözsde.

HIREK.

Személyi hír. *Matkovits Béla* főispán f. hó 2-án Budapestre utazott. A főispán budapesti tartózkodása néhány napra terjed.

Küldöttség a képviselőnél. A polgári iskola gondnoksága a napokban *Dietszen Imre* gondnoksági elnök vezetésével *dr. Szlezák Lajos*, városunk országgyűlési képviselőjénél tisztelettel. A küldöttség szónoka közönetét fejezte ki a képviselőnek a polgári iskola harmadik osztályának párhuzamosítása érdekében kifejtett közbenjárásért. Képviselőnk megköszönte a tiszteletet, kijelentette hogy minden Ujvidéket érintő közügyben mindenkor a legnagyobb készséggel áll a polgárság rendelkezésére.

Értekezlet a vízvezeték ügyében. *Dr. Demetrovits Vladimir* polgármester szombatra é. hó 4-ére értekezletre hívta össze a törvényhatósági bizottság több tagját; az értekezlet a tanács tagjai, valamint több orvos és mérnök szakértő is vett részt. Az értekezlet a vízvezeték céljára szolgáló kutak vizének használhatósága és alkalmas volta felett tanácskozott. Természetesen a tanácskozásnak csak informatív jellege volt, de minden esetre már ez is egy újabb lépés ebben a város közönségére nézve nagy horderejű kérdésben.

Jogászértekezlet. *Zoltán Sándor dr.*, kir. törvényszéki bíró pénteken é. hó 3-án délután 4 órakor a királyi törvényszék per-tári termében szépszámú jogászközönség előtt tartott előadást az új polgári perrendtartásról. A nagy készütséget és alapos jogi tudást eláruló előadás mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Az előadást hosszabb eszmecsere követte. Itt emlíjük meg, hogy a perrendtartás ismertetése tárgyában tartandó jogász összejövetelek ezentúl a *Kaszinó helyiségeiben* tartatnak meg, még pedig minden hétfőn este nyolctól tíz óráig. Most hétfőn, nov. 6-án, *Zoltán Sándor dr.* tart előadást.

Új jegyzők a törvényszéknél. *Gébell Dániel* joggyakornok az ujvidéki kir. törvényszékhez jegyzővé nevezetett ki, ugyancsak jegyzője lett a törvényszéknek *dr. Apczy Ernő* zombori joggyakornok is.

Katalin-táncfűzér. Az „Ujvidéki Katholikus Olvasókör” ma vasárnap este 7 és fél órakor a céllövészegetésület helyiségeiben Katalin táncfűzért rendez. A rendezőség elén *dr. Piukovich Sándor* köri elnök áll.

Kultúrelőadás. Az „Ujvidéki Katholikus Olvasókör” ben vasárnap délután 4 órakor tartja *dr. Piukovich Sándor* főgimn. tanár harmadik előadását. Ez az erdélyrészi nevezetésekről fog szólni.

Csöd. Az ujvidéki törvényszék a *szerb kereskedelmi* egylet ellen ennek saját kérelmére a csödot elrendelte. Tömeggondnokká *dr. Jankovics Pál*, helyettesévé *dr. Fischer Henrik* ügyvéd nevezetett ki.

Szerenád a dalárdai elnöknek. Szombaton este az „Ujvidéki Dalárda” tagjai elnökük, *Szabó Imre* törvényszéki bíró fiszteletere névnapja előestéjén szerenádokat adtak. Az előadott három kárt *Hollós Lipót* karnagy dirigálta. *Szabó Imre* szép szavakban köszönte meg az ünnepeltetést.

Sirköszentelés. B. emlékü *Piukovich Ferenc* hajózási felügyelő nyugvó helyét sirkövel jelölte meg a család. A sirköfészentelés november 1-én délután volt, amelyet nagyszámú közönség jelenlétében *Fáth Ferenc* segédlelkész végzett.

A hamis megbizott. Furiangos módját eszelte ki a csalásnak *Kis József* hajóács segéd, aki a *Ferenc József* csatorna igazgatóságának megbizottjaként adta ki magát és ezen álmínőségben a hajóhídnál alkalmazott munkásoktól 30—50 K. összegeket csalt ki. *Kis József* rovvott előéletű és pénzhamisítás kísérteért már 1 évi börtön büntetést is kiállott. A csalót a rendőrség letartóztata.

Az elfogott ujvidéki Eulenburg. *Wildhammer György* borbély segéd, akiről lapunkban már szó esett és aki ellen természet elleni

fajtalanság miatt köröző levél bocsátott ki, a rendőrség kezébe került. *Wildhammer* az uj. idéki rendőrség elfogta és előzetes letartóztatásba helyezte.

Sötét utcák. Valahol Mucsán a kalendárium szerint igazodik a világítás és így megesik, hogy a legsötétebb esti órákban sem világítanak az utcán, mert a kalendárium szerint a holdnak kellene világítani. Mucsán még csak megjárja ez a dolog, de olyan városban, mint Ujvidék a kalendárium nem pótolhatja a világosságot, pedig akárháyszor megesik, hogy már este 10—11 tájban nemcsak a mellékutcákban, hanem még a főutakban is koromsötétség uralkodik és ha ehhez a sötétséghez még az őszi köd is hozzá járul, akkor még a főutca lakója is bizony csak botorkálva talál haza. Talán helyénvaló lenne, ha legalább a főutcán, ahol még az éjjeli órákban is van gyakori közlekedés, minden második gázlámpa egész a reggeli órákig égyve maradjon, mert hisz jól tudjuk, hogy a késő esti és éjjeli órákban is több vonat közlekedik, és sok utast visz ki a sorsa a vasútállomáshoz, valamint sokan érkeznek a vasutal, a kik a városba iparkodnak. Már ezek kedvéért is legalább a vasutját a főutcon a világítást egész éjjel fenn kellene tartani.

A kézrekerült bortolvaj. *Hadinger András* ujvidéki szállószagda telepi pincéjéből egy hordó bort elloptak. A rendőrség most kinyomozta a testet *Mészáros Antal* személyében. A lopott bort *Mészáros*nál istállójában elásva megtalálták, hordóstól együtt.

Késelés szerelémföltésből. *Kis Mari* hajadon *Csányi Verona* társnője az izr. templom udvarában megtámadta és késével annak testén jelentékeny sérülést is okozott. A támadást a két leány közötti heves szóváltás előzte meg, aminek oka szerelémföltés volt, mert mind a ketten egy legénybe voltak szerelmesek.

Sport. Jövő héten városunk egy újabb látványossággal szaporodik. Megnyílik az új kerekescorcsolya műpálya. A külföldön már jól bevezetett sport nálunk csak most kezd divatba jönni, s városunk erős fejlődéséről tesz tanúságot, hogy az egész országban még Budapestet is megelőzve, városunkban létesült legelőször a kerekescorcsolya műpálya.

Köztudomásu, hogy közhöges, rekedtség, és elnyálkadosásnál legbiztosabban hatnak a világhírű *EGGER-féle MELLPASZTILLÁK*, melyek a gyomrot nem rongják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadozoz 50 fill. Főraktár: *Nádor gyógyszerár* Budapest, VI., Váci-körút 17.

November hó 11-én megnyílik az új

kerekes-korcsolya műpálya

Erzsébet-tér 4. szám.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Nyitva egész napon át este villanyvilágítás mellett.

Mérsékelt árak. Kellames buffet.

Korcsolyák olcsón bérelhetők.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Jegyek kaphatók

KASSOVITZ ZSIGMOND

irodájában, II. Rákóczi Ferenc-út 2. szám.

vagy

a pályán a pénztárnál.

Kerestetik

ellenőr, nős, maximális 40 éves korig, kezdő fizetéssel, 1—2 hónap mulva fizetésemeléssel, kellő óvadék mellett. Cim: *Rosenzweig Emil* bérkocsivállalkozó Ruma.

20790 tkv. 1911 szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Dr. Gavanszky Tivadar ujvidéki lakós és társai végrehajtónak *Borisav Gyokáné* szül. *Jelics Anna* kátyi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 400 kor. 2400 K. 600 K. és 2100 K. tőkekövetelés, és kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a és az 1908. évi LXI. t.-cz. 27. §-a értelmében az ujvidéki kir. járásbírószá mint telekkönyvi hatóság területén levő a kátyi 113. sz. betétben *Borisen Gyokáné* szül. *Jelity Anna* nevével felvett A. I. 1—2 sor, 1095, 1096. sz. 1122 négyszögöl kert a beltelekben és 358 négyszögöl udvaral bíró 212 ö. i. számú ház a szépliget takarékpénztár részvénytársaság szépligeti új utóajánlattevő által megajánlott 1662 K. 10 f. árban mint ezennel megállapított kikialtási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határnapul 1911. évi november hó 13. napjának d. u. 3 órája Káty község házához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikialtási áron alul eladni nem fog, hanem amennyiken annál magasabb ígértet nem téteti az ingatlan az utóajánlattevő által megvetnek fog kijelenteni.

2. Az utóajánlat akkor is kötelező, ha utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

3. Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül kötel-s fizetni.

4. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikialtási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. napján 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. évi 170. §-a értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervény át szolgáltatói kötelesek.

A kir. kincstár valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestzen széköló rtságok és szövetkezetek valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígértet tett a becsárnál, az 1908 évi XLI. t.-c. 21 §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanynyi százfakéig kiegészíteni, ellenkező esetben ígértet figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatatik részt nem vehet.

5. A vevő köteles az árverési vétetárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt a árverésjogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanezen naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6. napján 39525 I. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a titeli kir. adóhivatal, mint bírói letéptéztárnál lefizetni.

Titelen, 1911. évi szeptember hó 22. napján.

Petrovics, s. k.
kir. bíró.

Könyvelő

(mérlegképes), magyar, német levelező elfogad órai könyvelést, valamint könyvek megfektetését és alapos rendbehozását. Szíves érkeklődők kéretnek b. Cimüket a kiadóhivatalban leadni. I—1

AKI házát eladni óhajtja AKI

ingatlant vagy ingót venni óhajt AZ FORDULJON

bizalommal az „Ujvidéki Hírlap” kiadóhivatalához, mert hirdetése

:: eredménnyel fog járnii. ::

1/2 9 órakor

kezdődnek az előadások
az APOLLO SZINHÁZ-ban.

Utcai nagy lakás.

II. Rákóczy Ferenc-út 28. I. em.

Modern kényelemmel (gáz- és vízvezeték villanyos világítás) berendezett előszoba, 2 utcai — 3 udvari — fürdőszoba és mellék-helyiségek. — Bővebbet az építésvezetőnél vagy Dr. LORÁNDNÁL. 3—3

Öt liter

rendelésnél házhoz szállít

Eredeti
Szerémi
Hegyi

BORT

Wachtl Imre kádár

== Ujvidék, ==
Petőfi-utca 8. szám.

VITA FORRÁS
SÖSKUT VÁSÁRLÓ

Természetes hazai gyógyvíz.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbeteg-
geknek, köszvény, hólyag- és ves.bajok
ellen

Félpohár VITA-forrás a gyomor-
égetést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa a CONSUM Keresk R.-t.

Budapest VII., Teréz-körut 4.

Raktár: Wagner Testv. cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Az ujvidéki jég- és kerekaskorcsolya műpálya vállalat
azonnali belépésre keres egy

agilis fiatal embert

ki a magyar, szerb és német nyelvben jártas.
Ajánlatok **KASSOVITZ ZSIGMOND Ujvidék,**
II. Rákóczy Ferenc-út 2. nyujtandók be.

7302. szám. tkv. 1911

Árverési hirdetmény kivonat.

Heinberger Mátyás sajkásszentiványi lakosnak Morgenthaler Jakab tisztaistvánfalvai lakos végrehajtónak szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi január hó 26-tól járó 8% kamatai, 108 kor. 70 fill. perbeli és végrehajtási, már megállapított, valamint a jelenlegi 23 kor. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő tisztaistvánfalvai 646. sz. betétben I. sorsz. Morgenthaler Jakab tulajdonául felvett 1221/6. rsz. 436 ö. i. sz. ház 2140 korban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1911. évi november hó 29-ik napjának d. e. 11 órája Tisztaistvánfalva község-házához tüzetik ki s fogantatásával Horváth Gusztáv bir. végrehajtó megbízatik.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladati nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 214 kor. készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333. sz. a. kelt igazságmin. rend. 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1911. évi oktob. hó 18. napján.

Vékey Zoltán s. k.
kir. törvényszéki bír.

Gyors- és gépiró iskola.

A budapesti „Gyakorló Gyorsírók Társasága”-nak szakfelügyelete alatt álló Gabelsberger-Markovits rendszerű gyors- és gépiró iskolámat

szeptember hó 15-én megnyitottam.

Tanfolyamaimon a magyar-német levelező és vita-gyorsíráson kívül magyar-német levelezés, helyesírás és minden rendszerű gépen való írást mérsékelt tandíj mellett tanítok.

A budapesti „Gyakorló Gyorsírók Társasága” vizsgáztat, bizonyítványok al am-
érvényesek.

A magyar levelezés és helyesírási tanfolyamok díjtalanok. Végzett növendékeimet biztos állásba juttatom. Állásközvetítés díjtalan.

Prospektussal szívesen szolgál.

KOHN SÁRI.

okl. gyorsírás-tan. II. Rákóczy Ferenc-út 15. I. emelet.

**STOCK - COGNAC
MEDICINAL**

szavatolt valódi bor-
párlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőző,
állandó hivatalos vegyi
ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

ÓH JAJ

Megfőlt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyájkasodás ellen
gyors és biztos hatásúak

== Egger mellpasztillái ==

az évtágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadoz 50 fill.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár BUDAPEST, VI., Váci-körut
17. szám.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Kapható Ujvidéken: Grossinger K. örök. Herzog István, Küchler Bela, Lukács Zsigmond, Nenadovits Vl., Vuits János gyógyszer-tárakban, Klein Oszkár drogeriájában, Bács-Szentamason: Barakovich L., Jasnits Cs. István. Titelen: Markovits János. Péterváradon: Brotzky Sándor gyógyszer-tárakban.

Postadobozokban 30 f.-től. Ruhadobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb. Állandó nagy raktár. — Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. Ékszerdobozok a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár

BARTH DOMONKOS, Zrinyi Ilona-utca 15. szám

TELEFON 314.

Divatos kézimunkák és
a hozzávaló anyagok

WIRTH RÓZSA

kézimunka-üzletében

II. RÁKOCZY FERENC-ÚT 6.

:: Allandóan nagy ::
választékban kaphatók.

== ELŐNYOMDA. ==

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatósak az egészséges ivóvíz
választásánál.

Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet,

mely gazdag természetes szénsavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi-összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú

aszтали és gyógyvíz.

Bornak: fűszer
Betegnek: gyógyszer
Egészségének: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek
fűszerkereskedőnél.

4°-os — 5°-os

alapon

törlesztéses-kölesönökért a felek
közvetlenül fordulhatnak hozzánk
= 25-65 évi időtartamra =

tőke-kamat törlesztésre beosztva
Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat financirozunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy föld-
birtokot szétparcellázuk, ahhoz
szükségeltető pénzt esetleg előre folyó-
sítottatjuk.

Eladósodott birtokot szintén
financirozunk,

II-od III-ad helyű kölesönöket
folyósítottatunk

„Agrária Kereskedelmi”

== Részvénytársaság ==

Budapest, VII., Erzsébet-körut 2. szám.

Telefon és interurbán 46—67.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

Eladó.

Öt szobából álló uri lakás, 1 és fél hold szőlővel, külön gazdasági házzal a futaki országút mellett. Bővebbet Szalkay Sándor kár. adótisztánél.

Eladó ház.

A Szent István-utca 8.a. sz. alatt levő házam előnyös feltételekkel eladom.

Gály József

1—3 Szent rókusi róm. kath kántortanító,

Wagner Testvérek

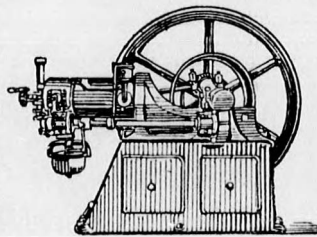
Ujvidék.

Csemege-üzlet és kávékereskedés.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Eredeti „OTTO” motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányú famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepések részére.

A magán járó eredeti „OTTO”

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép motor- és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék, Temerini-utca 7.

Kérjen árjegyzéket és költségvetést!

ALAPITTATOTT 1830

ALAPITTATOTT 1830

WEISZ HERMINA

ezelőtt: SZÉVIN KÁROLY.

UJVIDÉK, II., KENYÉR-UTCA 51. SZÁM.

Fest és vegyileg tisztított férfi-, női- és gyermek ruhákat, csipkét, himzést sztór és tunisz

:: függönyöket, strucz- és disztollakat, napernyőket, keztyűket stb. efélet. ::

A legolcsóbb árak!

Elismert jó munka!

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbifejlesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál 2¹/₂ fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgálók. — Legjobb referenciák. ::

Vezér-építelő és egyedárusító a Bácska részére

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálók ezenfelül 10-100 lángrős reform készüléket a legolcsóbb áron. Montírozási költség egy lámpa részére 3. k.

UJDONSÁG.**Ajánlók**

complett autogén hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden géplakatos- és kovács műhelyben szükségesek és amelyek nálam állandóan raktáron vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
(Budapest VI., Lehel-utca).

Uri lakás

4 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha stb. Temerini-utca 6., emelet sarok erkéllyel november 1-ére kiadó.

Bővebbet Farkas Lajos tulajdonosnál ugyanott. 9-10

LITTKE L.

pezsgőgyártótelepe

Pécs.

Főraktár: BUDAPEST Szép-utca 3. sz.

Frigyes Főherceg Ő Császár és királyi Fensége, Salvátor Lipót Főherceg Ő császár és királyi Fensége és a Nemzetközi Hálóközi és Európai Expresszvonat Társaság szállítója.

Pezsgőfajok:

Sport Grand Vin Sec, Crémant Rosé, Casino Extra Sec, For England (savanykás), Britannia
:: Extra Dry (cukor nélkül). ::

Mentőkocsik, Betegszállító kocsik, = Hullaszállító kocsik =

szigoruan előírás szerint felszerelve, a községek részére elrendelt szakszerű kivitelben a legolcsóbb árban kaphatók

Reich Mátyás és Lebherz Károly

első délmagyarországi kocsigyárában
Ujvidéken.

Stefanovits**Kávé.****ÓVADÉKKÉPESEK.****ÓVADÉKKÉPESEK.****Tőkebefektetésre**

különösen alkalmassak

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

4¹/₂%-os

Adómentes záloglevelei

(Árvapénzek elhelyezésére igen alkalmas)

10.000, 2000, 1000 és 200 koronáról szóló címleteknek melyek 50 év alatt, félévi kisorsolás után, teljes névértékben visszafizettetnek és félévi, február 1-én és augusztus 1-én esedékes, Budapesten, valamint Bécsben minden levonás nélküli beváltandó szelvények után kamatoztatnak.

Ezen záloglevelek a cs. és kir. közös hadügyminiszterium 1883. szept. 14-iki 2057. sz. és az 1894. március 3-iki 199. sz. rendelete értelmében a cs. és kir. hadsereg és a hadi-tengerészet és a magy. kir. honvédelmi miniszterium 1883. október 12-iki 45.581. sz. rendelete értelmében a m. kir. honvédség és csendőrség részére házassági biztosítékul elfogadtatnak.

A fentemlített záloglevelek külön biztosítékul szolgálnak:

1. Az alapszabályok 112-ik §-a értelmében, a banknak lekötött összes ingatlanok. A kibocsátott záloglevelek alapját képező földbirtokok és egyéb ingatlanok összértéke jelenleg 630.352.427 korona, míg a forgalomban lévő záloglevelek összege 238.628.000 korona; a kölcsönök átlag tehát a lekötött fekvősegek értékének csak körülbelül 35%-át kezei.

2. Az 1876. évi XXXVI. t.-cikk s az alapszabályok 107. §-a értelmében: a záloglevél-tulajdonosok biztosítására elkülönítve kezelt külön biztosítéki alap 11.945.000 kor. összegben Továbbá biztosítékul szolgálnak:

3. Az 50. millió koronával teljesen befizetett alaptőke.

4. A rendes, valamint a redkívül tartalékalap 71.8 millió korona összértékben.

Az 1889. XXX. t.-cikk értelmében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank záloglevelei a közigazgatás minden ágában óvadékképesek, szolgálati és üzleti biztosítékokra fordíthatók, árva- és alapítványi pénzek elhelyezésére alkalmassak, valamint katonai házassági biztosítékul elfogadtatnak.

Ezen zálogleveleknek az 1889. XXX. t.-cikk értelmében teljes adómentesség biztosított.

A záloglevelek teljes névértékben kerülnek kisorsolás esetén beváltásra.

A sorsolások minden év január és július havában Budapesten királyi közjegyző jelenlétében és a törvény által előírt módozatok figyelembe vételével történnek meg.

A kisorsolt kötvények 6 hó elteltével váltatnak be.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank záloglevelei a budapesti, bécsi, berlini, hamburgi, brüsszeli és amsterdami tőzsde hivatalos árjegyzékeiben jegyeztetnek.

A címletek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiokjánál Ujvidéken a mindenkori napi árfolyamon kaphatók.